

האם אנחנו מוכנים למשיח? גליון מספר 7

שאל נא את הכהנים תורה

- א. הייתי במעלית, וזב לחץ על הכפתור שגרם למעלית לעלות קומה, האם נטמאתי בהיסט? מה הדין אם אני לחצתי על הכפתור, וזב היה במעלית האם אני נטמא מדין נושא את הזב?
- ב. יולדת פתחה את המקרר עם כפפות פלסטיק כדי שלא יהיה מגע טומאה, האם עדיין יש לחשוש שהמקרר נטמא במשא כי מקצתו הוזז על יד היולדת?
- ג. התרחצתי במקלחת או שהלכתי לשחות, אח"כ הכנתי בצק בשביל חלות לכבוד שבת קודש והפרשתי חלה מהבצק, האם אני יכולה לתת את החלה לכהן?
- ד. האם סביבון העשוי ממתכת מקבל טומאה?
- ה. האם מחשב מקבל טומאה?

הלכתא למשיחא

הגמ' שבת לב, אומרת 'עתידה אשה שתלד בכל יום', ע"כ באו נלמד כמה הלכות של טומאת יולדת¹.

יולדת היא אב הטומאה ומטמאת כל אדם וכל אוכל או כל כלי. היא מטמאת ע"י מגע או משא. משא היינו הזזה (ולא צריך דוקא להגביה) אפילו בלי מגע כגון ע"י כפפות או במקל וכדומה.

כשמישהו נוגע בטמא (כגון יולדת וחברותיה) יש לו מקצת דין אב הטומאה, וע"כ כל כלים או בגדים שנוגע בהם בשעה שהוא נוגע בטמא, נעשין ראשון לטומאה, הראשון לטומאה עושה שני לטומאה לחולין, השני עושה שלישי לטומאה לתרומה.

אמנם, הוא אינו מטמא אדם או כלי חרס באופן כזה, שהם נטמאים רק ע"י האב עצמו, אבל הוא מטמא את הידים של אדם להצריכן נטילת ידים.

כשהנגיעה באב הטומאה נפסקה, שוב אין לו בחינה של אב הטומאה והוא רק ראשון לטומאה, ומאז רק מטמא אוכלים להיות שני לטומאה ומשקים להיות ראשון, ולטמא ידים של הזולת שיהיו שניים לטומאה.

למשל, רחל היא יולדת, ולאה נגעה בידה של רחל ביד אחד וביד שני אחזה במתנה (כלי או אוכל), לאה נטמאה, המתנה נטמאת להיות ראשון (דוקא אם היתה אוחזת בגוף המתנה, אבל אם היה בשקית, זה רק משא ואינה מטמאת באופן כזה). לאחר שנסתיים המגע, לאה עדיין מטמאת אוכלין במגע, וכן ידי הבת שלה שהגיעה יחד איתה לביקור אצל רחל. בדרכה הביתה צריכה לטבול את עצמה ואת כל בגדיה, מהמטפחת ראש עד הנעלים², ולהיזהר שלא לגעת בתרומה עד הערב שמש. הבת שלה שידה נטמאו צריכה ליטול ידים ג"כ קודם שתיגע בתרומה.

ילדיה של רחל ה'יולדת' שכמובן נגעה בהם, מי שבוגר מספיק לטבול צריך לטבול, אבל הקטנים מאוד, חיים'קה הבן שנה, ושרה'לה, הבת שנה ויום אחד, וארה'לה הבן שנה ושני ימים, אם אי אפשר להטביל אותם, צריך להיזהר שלא יגעו במה שצריך שישאר טהור. אבא יכול להרים חיים'קה וארה'לה, והוא לא נטמא מזה, כי הם רק ראשון לטומאה ואדם רק נטמא ע"י אב הטומאה, אמנם את הידים הם מטמאים, וצריך ליטול ידים קודם נגיעה בתרומה.

¹ וכל הדינים שייכים גם לזב ובה ונדה. ודע דאף דאיתא במדרש שוחר טוב קמו' ד' מתיר אסורים, דלעתיד לבא הקב"ה יתיר נדה, והכוונה שהקב"ה יבער הטומאה מן הארץ ולא יהיה ענין של נדה, אין זה מיד כשיבא המשיח אלא לאחר כשמתחיל זמן תחיה"מ שהוא תקופה מאוחרת מזה, כמו שביאר כ"ז בלשם בספר הדעה חלק ב' דרוש ד' ענף יב' סיי' ט' והלאה, עיי"ש שביאר כל מאמרי חז"ל בענין זה, והכלל דבבא משיח, ינהג כל התורה כולה מיד, וגם טומאת מת יהיה נוהג.

² ולדעת הגר"א בא"ר פ"א מ"ב בכלים דוקא בגדים שנוגע בגופו, אבל אם לובשת גרבים א"צ לטבול הנעלים. ודעת הרא"ש בזבים פ"ה מ"א אינו כן.

תשובות לגליון שעברה:

א. האם מעות מקבלים טומאה?

תשובה: לא, מטבע אינו כלי (עי' כלים פ"ב מ"ז).

ב. האם מנורה מעץ מקבלת טומאה?

תשובה: המשנה כלים פ"ב מ"ב והרמב"ם פ"ד ה"א אומרים שאינו מקבל טומאה כי הוא פשוטי כלי עץ, הנדון הוא למה אין המקום בו שופכים את השמן חשוב כלי קיבול? הגר"א בפ"ב מ"ג מפרש שמדובר במשנה שאין שום כלי קיבול אלא במנורה שמניחים עליה כוסיות של שמן להדלקה, אבל אין הכי נמי שמנורה כמו שלנו שיש לה בית קיבול תקבל טומאה. הבית מאיר סימן תר"ע חולק וכותב שאף מנורה כמו שלנו אינה מקבלת טומאה ואין זה חשוב כלי קיבול, ע"ש בטעמיו.

ג. שמן ממנורת מתכת שהיתה בבית שהיה בו מת, טיפסף על היד שלי, אמנם טבלתי אבל הבחנתי שהידים שלי היו עדיין משומנים, אח"כ הכנתי לביבות, והלביבות נגעו במטבעות שוקולד, האם השוקולד טמא?

תשובה: אם יש די שמן להיות טופח ע"מ להטפוח, כלומר שאם נגעת באצבע יבישה על החלק שנרטב, האצבע תירטב מספיק להרטיב משהו אחר, באופן כזה הוא עדיין טמא ומטמא דבר אחר. אם אין בו כדי שיעור זה של ע"מ להטפוח אז לדעת התוס' גיטין טז' אינו מטמא ואילו בדעת הרמב"ם יש מחלוקת אם הוא מטמא³.

אם השמן מספיק רטוב אז לדעת התוס' פסחים יז (בפירושו בדעת רש"י) המנורה היא אבי אבות הטומאה כי חרב הרי הוא כחלל, השמן הוא אב הטומאה, הלביבות הם ראשון לטומאה והשוקולד הוא שני לטומאה⁴.

ד. ישבתי בכסאי שהיה טמא בטומאת מדרס לאכול ארוחת ערב, אח"כ מישהו לקח את הכפית שנשתמשתי בה, לאכול קצת צ'ולנט, עד שנזכרתי שהכפית אולי מטמאת אוכלין כבר נגעה הכפית בתפוח אדמה שבצ'ולנט, האם התפוח אדמה טמא? והאם יועיל להוציא את התפוח אדמה שנגעה בה הכפית?

תשובה: הכפית היא ראשון לטומאה ומטמאת את התפוח אדמה להיות שני לטומאה. אם הצ'ולנט יש בו רוטב אז הרוטב נעשה ראשון לטומאה ומטמא את הכל להיות שני לטומאה. אם זה צ'ולנט יבש, אז אם הוא גוש אחד (עד כדי שאפשר להרים כולו ע"י חתיכה אחת ממנו) אז כולו נעשה שני לטומאה, ואם אינו גוש אחד אז רק מקום הנגיעה נטמא ואילו השאר לא נטמא (טב"ו פ"ב מ"ה).

ה. כשמשיח יגיע בקרוב, כל הנשים שילדו יצטרכו להביא קרבן יולדת על כל לידה, ועד שיביאו הקרבנות לא יוכלו לאכול מהקרבן פסח (וכן משאר הקרבנות). במקרה שלא יהיה די זמן להביא את כל מליוני הקרבנות קודם הפסח (המלבי"ם ביחזקאל מה, יח כותב שהמלאכה תתחיל בכ"ג אדר, וגם צריך להתחשב בתוספת של עשרת השבטים) האם מספיק להביא קרבן יולדת אחד להיטהר ואת השאר לאחר הפסח?

תשובה: כן (כריתות פ"א מ"ז).

פסקי הלכה ששמעתי מהגרש"א מילר שליט"א

א. טייס אינו נטמא במשא הזב, דגרע מכח כחו, וכוונתו אפ"ל לשיטת הר"ש פ"ד מ"ג דזבים, וזה דומה יותר לצרורות שמבואר בב"ק יז: שאין הזב מטמא. וכן הדין ברכב שאינו חשוב משא או היסט.

ב. מקרר מקבל טומאה, ולא מקרי נעשה לשמש עם הקרקע.

ג. מכונית מקבל טומאה.

³ לפי הגר"ח פ"ז מטומאת אוכלים ה"ה, גם דעת הרמב"ם כתוס', ולפי החזו"א שם בגליונות ובהוספות לטהרות דעת הרמב"ם דטופח מספיק לטמא, דפסק כת"ק בעדיות פ"ד מ"ו.

⁴ אמנם הטורי אבן חגיגה כג. כתב דאין דעת שאר המפרשים כן, וגם התויו"ט ורש"י תי' רש"י באופן אחר עיי"ש. וגם סתימת הרמב"ם דאוכל לעולם אינו נעשה אב הטומאה.